

DZIADY

i inne słowiańskie opowieści

ZORGANIZOWANA AKTYWNOŚĆ W ŚRODOWISKU
29.10.2020

CZYM SĄ DZIADY?

Dziady – przedchrześcijański obrzęd zaduszny, którego istotą było „obcowanie żywych z umarłymi”, a konkretnie nawiązywanie relacji z duszami przodków (dziadów), okresowo powracającymi do siedzib z czasów swojego życia. Celem działań obrzędowych było pozyskanie przychylności zmarłych, których uważano za opiekunów w sferze płodności i urodzaju. Nazwa „dziady” używana była w poszczególnych gwarach, używano także nazw pominki, przewody, radecznica, zaduszki.

Więcej o obrzędach Dziadów i porównaniach do Halloween dowiedzie się z filmu:

https://www.youtube.com/watch?v=aT_WfJMP6dg

"DZIADY" Adama Mickiewicza

Dziady to cykl czterech dramatów polskiego poety Adama Mickiewicza wydanych w latach 1822–1860. Oprócz pisania Mickiewicz angażował się w działania polityczne, religijne, także był dowódcą wojskowym, tłumaczem i filozofem. Zaliczany jest do grona trzech wieszczów (obok Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasińskiego).

II część *Dziadów*, która została napisana i wydana jako pierwsza, powstawała w latach 1820–1821, w okresie wileńsko-kowieńskim życia Adama Mickiewicza (stąd określenie *Dziady wileńsko-kowieńskie*). Została opublikowana po raz pierwszy w II tomie *Poezji*. Utwór poprzedza balladowy wiersz *Upiór*.

Akcja toczy się w Dzień Zaduszny (w nocy) w kaplicy, gdzie zebrała się grupa ludzi z pobliskiej wioski. Trwa ludowy obrzęd *Dziadów*, któremu przewodniczy Guślarz. Zebrani wzywają kolejno dusze czyścicowe, chcąc ulżyć im w cierpieniu. Na ich wezwanie przybywają trzy rodzaje duchów: lekkie, ciężkie i pośrednie

Na zdj. Portret Adama Mickiewicza

Fragment II części *Dziadów*

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Zamknijcie drzwi od kaplicy
I stańcie dokoła truny;
Żadnej lampy, żadnej świecy,
W oknach zawieście całuny.
Niech księżyc jasność biała
Szczelinami tu nie wpada.
Tylko żwawo, tylko śmiało.

STARZEC

Jak kazałeś, tak się stało.

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Czyscowe duszeczki!
W jakiegokolwiek świata stronie:
Czyli która w smole płonie,
Czyli marznie na dnie rzeczki,
Czyli dla dotkliwszej kary
W surowym wszczepiona drewnie,
Gdy ją w piecu gryzą żary,
I piszczy, i płacze rzewnie;
Każda spieszcie do gromady!
Gromada niech się tu zbierze!
Oto obchodzimy Dziady!
Zstępujcie w święty przybytek;
Jest jałmużna, są pacierze,
I jedzenie, i napitek.

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

Dziady cz. II - audiobook

Zachęcam Was do wysłuchania audiobooka *Dziady - cz. II*.

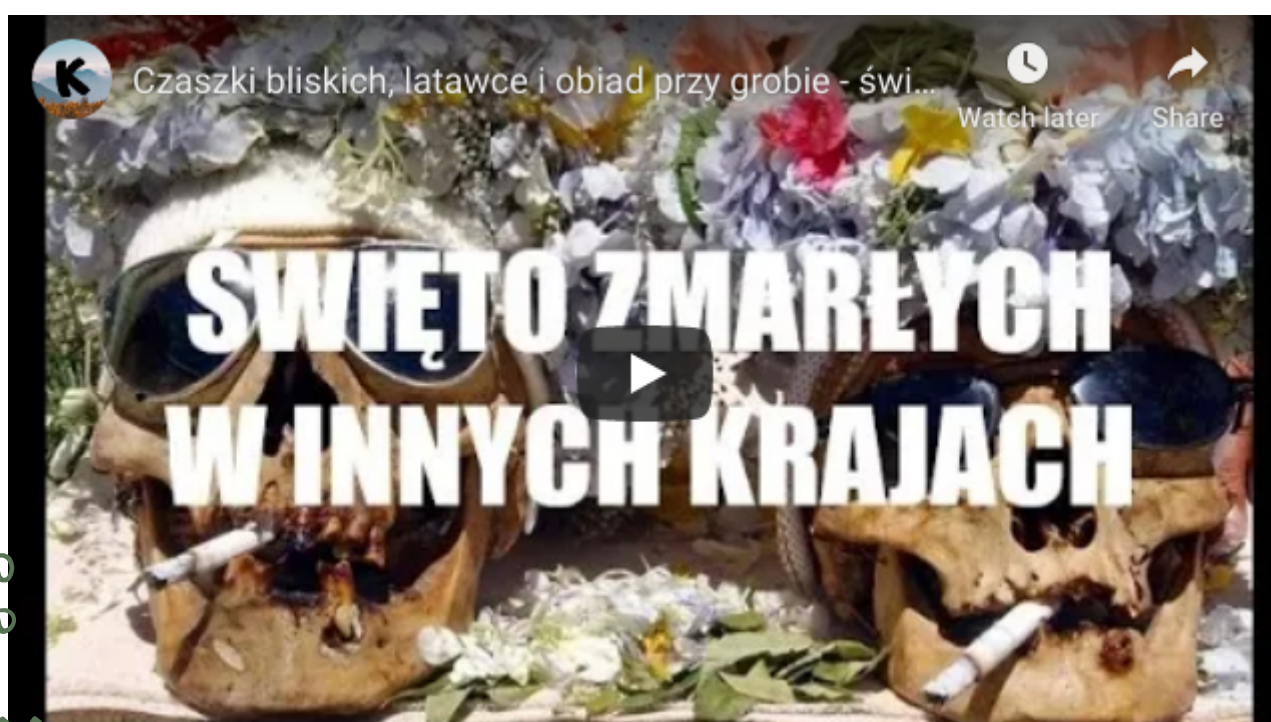
<https://www.youtube.com/watch?v=g-7YmZvNV0M>

Święto zmarłych w różnych krajach świata

Nie na całym świecie Święto zmarłych obchodzone jest w tym samym dniu i w taki sam sposób jak w Polsce. Jeśli jesteście ciekawi, jak - zapraszam do obejrzenia kolejnego filmu.

https://www.youtube.com/watch?v=uK8-Q_syoS8

Słowiańskość i powrót rodzimych tradycji.

Amerykanie mają Halloween, a my mamy Dziady. To jedno z tych świąt, kiedy przypominamy sobie o własnych korzeniach i wierzeniach naszych przodków. W ostatnich latach wzrosło zainteresowania słowiańskością. Coraz więcej osób sięga po książki, w których głównymi bohaterkami są Baba Jaga, Kikimora czy Południca. Chętniej też słuchamy o tradycjach naszych prababek i próbujemy odwzorowywać ich obrządków. A przecież jeszcze niedawno woleliśmy kopiować obyczaje zza oceanu... Skąd tak duże zainteresowanie rodzimą tradycją? Czy wielki sukces serialu o Wiedźminie sprawi, że w księgarniach na całym świecie obok powieści o Harrym Potterze zagoszczą książki o Lichu i Rusałce? O tym będą rozmawiać Natalia Kościńska – twórczyni bloga „Słowiańskość”, oraz Małgorzata Zmaczyńska.

Zapraszam Was na bezpłatny webinar (czyli spotkanie na żywo online, podczas którego można zadawać pytania prowadzącym) we **wtorek 3 listopada o godzinie 18**. Link do webinaru poniżej.

<https://www.youtube.com/watch?v=vcsnk8ITQI4>

**STREFA KULTUR
UNIWERSYTETU SWPS**